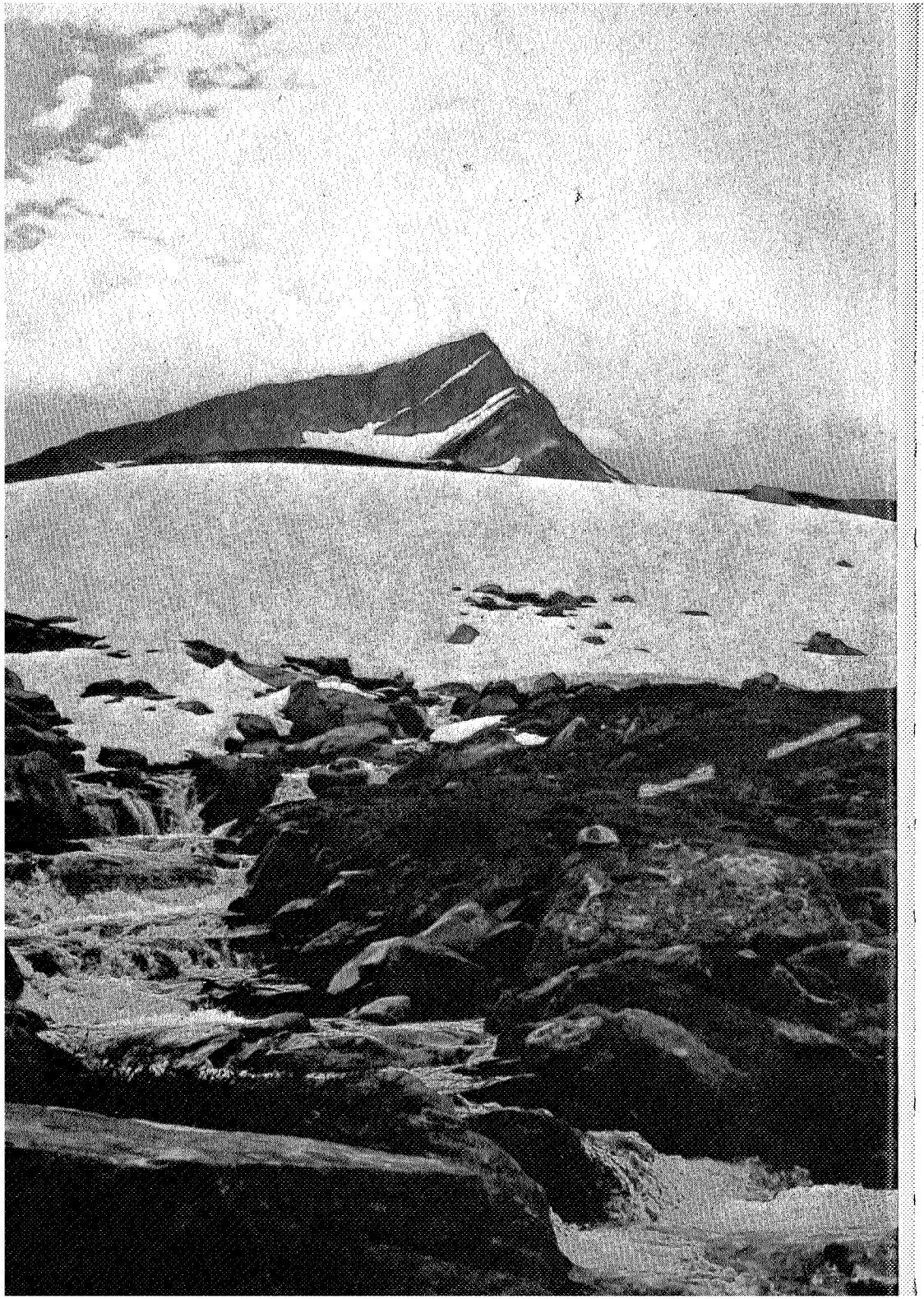

Sen debut i Trollheimen

SVERRE POULSEN

tindene hviler
vidt omkring
i ro
i hver luftning
merker du
knapt et drag

Disse ordene fra Goethes «Wanderers Nachtlied» passer godt her vi sitter på toppen av Trollhetta. Det var visst den dagen i året det var blikkstille og helt klart heroppe. Fjellene rundt omkring ligger der som et «storkna hav». Mot nord aner du det sentrale, det naturligvis egentlige Norge: Trøndelag! Jeg erklærer fortvarende min kjempestore kjærlighet til Trondheim, trøndere og ikke minst trønderinner (min kone er oldebarn til selveste Jørgen B.) en følelse som har varet usvekket like fra jeg i 1911 begynte mine studier ved *Det Kgl. Haakons Universitet for Teknikk og De Skjønne Kunster.* Og når jeg gjenser «Den gamle Stad» eller traktene heromkring, så spisser jeg henrykt ører ved dette forferdelige vidunderlige trøndermålet som Vinje med så stor uforstand drev ap med. Om det ikke har telemålets klassiske skjønnhet, så har det en egenskap som betyr like meget, det har karakter, slik som husene. Og trønderstilen fornekter seg ikke selv her oppe i fjellheimen, men er opprettholdt både i gamle og nye fjellstuer for den farende kvinne og mann. Et eksempel til etterfølgelse for Den Norske Turistforening!

Trollheimen kjenner jeg fra mange sommerturer, men «Hætta» sjøl har alltid skjult seg bak en mur av regn, tåke, sludd. Men sommeren 1975 ga de beste forhåpninger om en vellykket travers over tiden. Det begynte på hyggeligste måte med besøk hos fjellvennene Solveig og Thorleif på deres komfortable 3-stjerners fjellstoge på Nerskogen. Den er selvbygd, og eiernes kyndighet i mur- og betong-, i rørlegger-, tømrer-, elektriker- og malerfaget m.m.

←

Neådalsnota beskjedent i bakgrunnen (Per Amund Strickert)

overgåes bare av deres trønderske for ikke å si nordtrønderske gjestfrihet.

Ankomst en tropevarm dag i august. Det falt seg så uheldig at jeg akkurat da ble sterkt angrepet av den i dette området for tiden herskende farang VIRUS TROLLHEIMIENSIS som slo seg på hodet, øre-nese-hals, bryst, rygg og allermest slo maven og dens muskulatur, som ifølge Michelangelo bærer og administrerer hele systemet, først og fremst *gastrocnemius* og *sartorius*, de for all gang så viktige muskler i legg og lår.

Den planlagte tur over Trollhetta forekom meg derfor problematisk. Men — likesom Cæsar sa til sine skipsfolk da de var i havsnød: Fatt mot, ti I har Cæsars lykke ombord — slik sa jeg til meg selv: ta det bare med ro, du har betinget deg en fjellfører, stø som selve grunnfjellet, en idrettskvinne med alle idrettsmerkets diplomer, en som kjenner traversen over Trollhetta fra mange turer i alskens vær — nemlig den før omtalte strålende vertinne fra Nerskogen. Med bedrøvelse måtte jeg konstatere at den tredje i «triumviratet» var forhindret fra å være med, hun som jeg med en liten navneforskyvning kalte *Guro* fordi hun er byrg og høgreist som den sagnomsuste Guro Heddeli, kjent fra seljorddiktaren Jørn Telnes's stev, det jeg så ofte har kvædet for den trollheimske bærer av samme navn:

Dæ va Guro uppi dalen,
vant det var å sjå ei slik,
Nær ho sette seg i salen
var ho mest ei dronning lik.
Presten ikkje messa sette
fyrr enn Guro komen er.
Trutt han då lot gjera dette,
tri pund*) smør fyr det han fær.
*) bismerpund.

Så la da turlaget bestående av innehaveren av «Kruset» med undertegnede på slep, trøstig i vei. Jeg er glad i å gå. Vi sydpå som til daglig holder til i «Tigerstaden» har «Marka» kloss innpå, og her er de beste muligheter for gang og terrengløp, som jeg etter fattig evne deltar i. Det er nok de som finner dette lett komisk for en

Også orientalske typer ser en nå i fjellheimen
(Sverre Poulsen)

Fjellveggen over juvet (Litlhelvete)
(Sverre Poulsen)

noe oppe i 80-åra. Det tar jeg med ro. Det var ingen ringere enn Søren Kierkegaard som har uttalt noe slikt som at det å gå er kjernen i all eksistens. Og på en spasertur i Kongens København er han som kjent tegnet av Marstrand. Hvorvidt den utmerkete filosof også *løp* vet vi mindre om. Men jeg tror det gjerne. Han var gal nok til det.

Vi gikk videre, og min av all verdens virus herjete kropp klarte det ganske bra. Men så kom vi til det beryktede stedet under toppen, dette fæle Trollhetta-juvet. Jeg må bekjenne at det bare var enerisk inngripen fra den før omtalte fjellførers side samt eksempelets makt, som reddet den av feber vaklende architetto & scultore fra den visse nedstyrtning i avgrunnen. Og bra var det, for der nede holder de menneskefiendtlige uhyrer Skylla og Karybdis til, etter at turiststrømmen hadde fordrevet dem fra deres faste tilholdssted slik som beskrevet i Homers Odyssé, — var det ikke Messinastredet?

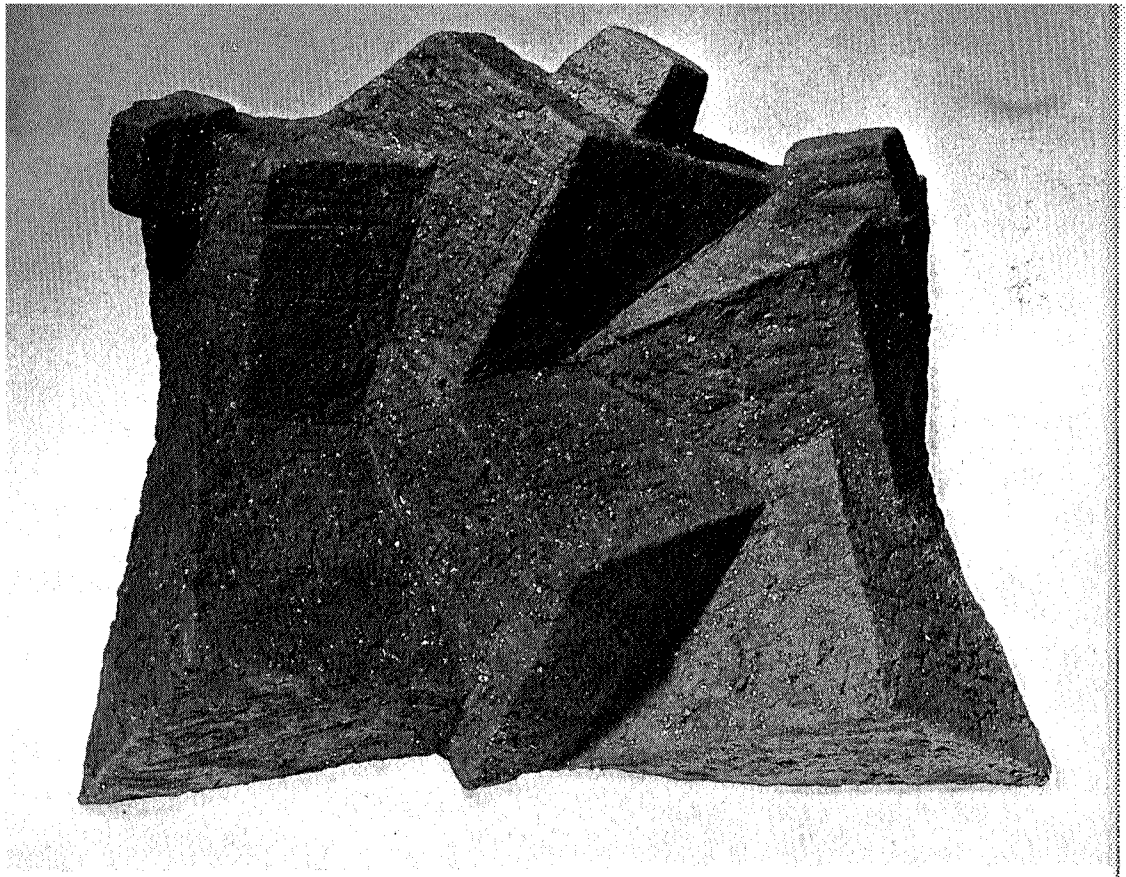

Formasjoner i fjellsiden. «Troll statt i stein!» (Sverre Poulsen)

Så var det bare en kort klatring igjen, en mini-klatring. Den er bratt, men de svære steiner i uren sørger for absolutt sikkerhet. Tanken går langt tilbake i tiden, til en klatring ikke uten risiko. Det var en augustdag i 1920 at et norsk amatørlag uten fører, bestående av en av mine brødre og undertegnede klatret opp på Matterhorn under vanskelige værforhold. Matterhorn hadde dengang ikke det beste rykte. Det var ofte nedstyrtninger der, etter førstebestigningen da syv klatrere omkom. Vi kom vel opp, så tok det til å sne. Vi tok oss ned et stykke og søkte ly i en primitiv «refuge» under toppen. Neste morgen var det holdt opp å sne. Det var kaldt og vårt krypinn var intet blivende sted. Sneen hadde klabbet seg nærmest som et isdekke til de bratte svaene nedenfor vårt overnattingssted. Vårt utstyr var det den gang vanlige: tau, isøks og klatrestøvler. Ikke nåtidens stegjern og bolter. Det gikk bra, takket

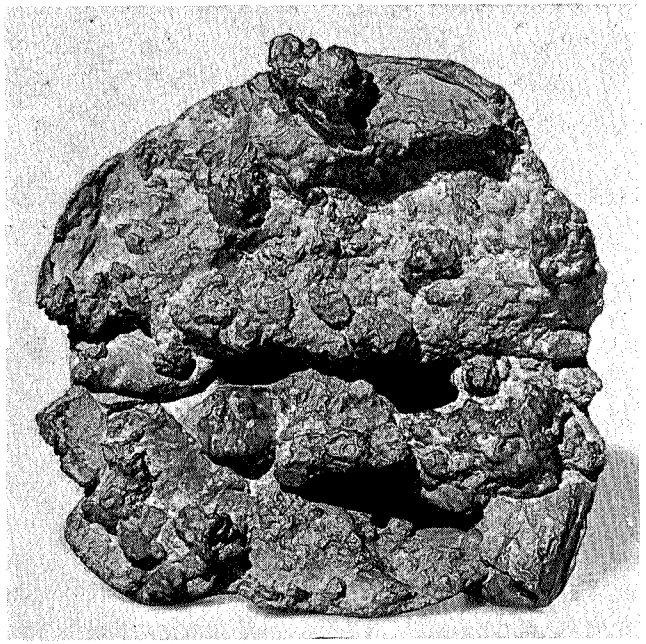

Formasjoner i fjellsiden. Ibsen? (Sverre Poulsen)

være det ytterste forsiktighet og det nødvendige hell, og så var den første norske bestigning av det den gang farlige fjell avsluttet.

Men selv for en atskillig mer alderstegen fjellturist var klatringen opp til toppen av Hetta intet problem. Trollhetta hører så langt fra til vår fjellverdens høyeste. Men vi skal huske på at den stiger opp fra så å si ± 0, så det er en hard trøkk å komme ned. —

Så var vi da endelig kommet til vårt bestemmelsessted, Trollheimshytta. På denne perle blant hytter føler alle seg hjemme Før mest trøndere, idag er all verdens folkeslag samlet her. Men legg merke til hvor stille og lavmælt det går for seg når alle har slått seg ned i den svære peisestua. Nå ja, oppholdet her ble denne gang kortvarig, det sto bare igjen å finne frem til den tildelte køya, ikke så lett, for i korridorer og soverom hersker et egyptisk mørke. Men så, å strekke ut sine av pestilens og strabaser medtatte lemmer! Jeg måtte tenke på Heines ord på dødsleiet til en besøkende: «Hier liegen meine Gebeine. Ich möchte es wäre deine. Heine.»

Opp mot Storfjellet (Sverre Poulsen)

Det hadde vært en lang dagstur. Tidlig opp, bilskyss halvveis til Jøldalshytta, den var vi ikke innom, men tok med en gang fatt på den langdryge traversen over Hetta. Og der jeg lå i den før omtalte noe medtatte forfatning, sa jeg frem for meg selv et gammelt stev fra hjembygden Seljord, aktualisert for anledningen:

Dugurden åt eg på Nerskogen,
Ondålen gjekk på glette,
Nettverden åt eg på Trollheimshytta.
Utenkt så ha eg dette. —

«.... et Field kaldet Syllene,

hvor Grænselinien mellem Norge og Sverrige gaar» *

NILS DAAE ROGSTAD

«Sol-Sylene» — slik står fjellet i minnet for den fotturist som hadde den lykke å få vandre i området i augustdager 1975. Disse fjells omskiftelighet er bekjent. Ofte har ikke bare regnslaget og gummistøvlene, men også strikkeluen, anorakken og bladvottene vært antrekket. Min lille epistel derimot kan bli en short(s)-story! I de 3—4 dager vi krysset i terrenget var antrekket shorts og joggesko. + 25 til 30 grader, med blå himmel og sol fra morgen til kveld. Og hvilke morgener, hvilke kvelder! Dukkert i brusende Nea eller i rolige Nesjø som dagens innledning. Aftenstemning med skumrende blåner og luften fylt med varme av solglansen. Selv myggen bidro — ved sitt fravær — til ytterligere å befeste de strålende inntrykk. Selv om august vel ligger gunstigst an, har Nedals-myggen visst å sette seg i respekt gjennom hele sesongen. Om det har fotturismens saga mangt et vidnesbyrd.

Om det ikke akkurat var «saga-tider» som var årsak til våre uforlignelige naturopplevelser, så var vi der for å gå opp gamle grense- og befaringslinjer i trakten.

TT har vært oppsitter i Nedalen siden ingeniør Jørgen Lysholm ved kjøpekontrakt og skjøte i august og september 1913 overdrog til Foreningen eiendommene «Neøien» gnr. 189 bnr. 3 av skyldm. 0,04 og «Neøien» gnr. 190 bnr. 6 av skyldm. 0,19 for en omforenet kjøpesum av kr. 10.000,—. Såvidt vites har ikke tidligere i årbøkene det Nedalske 60-års-jubileum vært omtalt. Vi tar det med nu, og sender gode tanker til de henfarne tillitsmenn — med formannen,

* Fra Befaringsforretningen over Thyedalens Kongelige Almending i Selboe Præstegield og Strindens Fogderi begynt den 12te og sluttet den 15de september 1798).